

Forslag til: Inatsisartutlov nr. x af xx.xxx 2014 om førtidspension

Kapitel 1

Almindelige betingelser m.v.

§ 1. Retten til førtidspension er betinget af, at ansøgeren har dansk indfødsret.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke:

- 1) Personer, der er omfattet af Nordisk Konvention om Social Sikring, eller
- 2) Personer, der har haft fast bopæl i Grønland i mindst 3 år umiddelbart forud for ansøgningstidspunktet.

§ 2. Retten til førtidspension er betinget af, at ansøgeren har fast bopæl i Grønland, i et af de øvrige nordiske lande eller i et land, som har tiltrådt EØS-aftalen.

§ 3. Retten til førtidspension er betinget af mindst 3 års bopæl i Grønland, Danmark eller på Færøerne mellem det fyldte 15. år og det til enhver tid gældende alderspensionstidspunkt.

§ 4. Som par betragtes i denne inatsisartutlov personer, der er gift, har indgået registreret partnerskab eller lever i et ægteskabslignende samlivsforhold, som har varet i mindst 1 år.

Stk. 2. Hvis ægtefællen, den registrerede partner eller samleveren varigt er flyttet til en social døgninstitution, jf. § 23, betragtes førtidspensionisten som enlig.

Kapitel 2

Tilkendelse og optjening

§ 5. Førtidspension kan tilkendes personer, som er fyldt 18 år, men som endnu ikke har opnået ret til alderspension.

§ 6. Førtidspension kan tilkendes personer, hvis arbejdsevne er varigt nedsat af fysiske eller psykiske årsager.

§ 7. Retten til fuld førtidspension er betinget af, at bopælstiden i henholdsvis Grønland, Danmark eller Færøerne udgør mindst 5/6 af bopælstiden fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra førtidspensionen ydes. Er betingelsen for fuld førtidspension ikke opfyldt, fastsættes førtidspensionens størrelse efter forholdet mellem bopælstiden og 5/6 af tiden fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvor førtidspensionen ydes. Den beregnede del af førtidspensionen nedsættes til nærmeste antal fyrretyvendedele af det fulde førtidspensionsbeløb.

Stk. 2. Når en førtidspensionist overgår til alderspension, udbetales alderspension med samme antal fyrretyvendedele som det, hvormed førtidspension har været udbetalt.

Kapitel 3

Ansøgning om førtidspension, afklaringsforløb og revalidering

§ 8. Forinden der kan træffes afgørelse om tilkendelse af førtidspension, skal alle relevante muligheder undersøges for at afklare, om ansøgeren kan genvinde yderligere af arbejdsevnen, jf. dog § 9, stk. 2.

Stk. 2. Ansøgeren gennemgår et afklaringsforløb. Afklaringsforløbet skal fastlægge ansøgerens ressourcer, om ansøgeren kan genvinde hele, eller dele af arbejdsevnen, ved at gennemgå et revalideringsforløb.

Stk. 3. Såfremt kommunalbestyrelsen i forbindelse med afklaringsforløbet skønner, at arbejdsevnen kan udvikles gennem et individuelt tilrettelagt revalideringsforløb, visiteres ansøger til et revalideringsforløb.

§ 9. Revalideringsforløb kan undlades, når afklaringsforløbet viser, at et revalideringsforløb er udsigtsløst, og ikke vil kunne forbedre arbejdsevnen.

Stk. 2. Revalideringsforløbet undlades for personer, hvor det er dokumenteret, eller hvor det på baggrund af ganske særlige forhold er åbenbart, at vedkommende ingen arbejdsevne har og ikke på sigt vil kunne udvikle arbejdsevnen.

Stk. 3. Revalideringsforløb kan i særlige tilfælde undlades, når det ikke lokalt er muligt at gennemføre et revalideringsforløb.

Kapitel 4

Førtidspensionsklagenævn

§ 10. Naalakkersuisut nedsætter et selvstændigt, uafhængigt og centralt førtidspensionsklagenævn, som skal behandle klager over arbejdsevnevurdering.

Stk. 2. Naalakkersuisut fastsætter forretningsorden for førtidspensionsklagenævnet og de nærmere regler for nævnets virksomhed, afskedigelse af nævnsmedlemmer efter indstilling fra nævnets formand før en periodes ophør samt regler om vederlæggelse af nævnets medlemmer.

§ 11. Førtidspensionsklagenævnet består af en formand, der er uddannet jurist, og 2 øvrige medlemmer. Formand og medlemmerne udnævnes af Naalakkersuisut for en periode på 4 år. Førtidspensionsklagenævnsmedlemmerne skal have et alsidigt kendskab til beskæftigelses-, social-, sundheds-, undervisningsområdet og lægefaglige forhold. Førtidspensionsklagenævnets medlemmer udnævnes på baggrund af deres personlige og faglige kvalifikationer.

Kapitel 5

Vurdering og revurdering af arbejdsevne, dokumentation og afgørelse

Vurdering af arbejdsevne

§ 12. Ansøgerens arbejdsevne skal vurderes og fastsættes som en procentdel af fuld arbejdsevne.

Revurdering af arbejdsevne

§ 13. Tilkendt førtidspension til personer under 60 år skal revurderes senest hvert 5. år.

Stk. 2. Udbetaling af førtidspension fortsætter uændret, såfremt revurderingen fastslår, at arbejdsevnen er uændret og kriterierne for at blive tilkendt førtidspension fortsat er opfyldt.

Stk. 3. Såfremt det vurderes, at personens arbejdsevne er væsentligt forandret, kan førtidspensionen ændres til et lavere niveau henholdsvis et højere niveau.

Stk. 4. Såfremt det vurderes, at personen ikke længere opfylder betingelserne for at modtage førtidspension, fratages den tilkendte førtidspension.

Stk. 5. Revurdering af arbejdsevne undlades, når personen er omfattet af personkredsen i § 9, stk. 2, medmindre der skønnes at være mulighed for, at arbejdsevnen kan genvindes helt eller delvist.

Stk. 6. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om kriterier for fastsættelse af procentvis arbejdsevne, vurdering og revurdering af arbejdsevnen.

Dokumentation og afgørelse

§ 14. Vurdering og revurdering af arbejdsevnen efter §§ 12 og 13 foretages af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse på baggrund af:

- 1) En redegørelse, der beskriver personens ressourcer og udfordringer i forhold til uddannelse og beskæftigelse samt beskrive de eventuelle initiativer kommunalbestyrelsen har igangsat med henblik på at udvikle og forøge personens arbejdsevne.
- 2) En faglig redegørelse for, hvorfor den pågældendes arbejdsevne anses for varigt nedsat.

Kapitel 6

Pensionsbeløbet

§ 15. Laveste førtidspension tilkendes ansøgere med en arbejdsevne mellem 51 pct. og 75 pct.

Stk. 2. Laveste førtidspension efter stk. 1 udgør 53.000 kr.

Stk. 3. Der sker fradrag i førtidspensionen, såfremt førtidspensionistens og eventuel ægtefælle, registreret partners eller samlevers samlede skattepligtige indtægt bortset fra offentlig pension, herunder førtidspension efter Nordisk Konvention om Social Sikring, overstiger 70.000 kr.

Stk. 4. Laveste førtidspension nedsættes med 50 pct. af indtægtsgrundlaget efter §§ 20 og 21, med fradrag af kr. 70.000

§ 16. Mellemsste førtidspensions tilkendes ansøgere med en arbejdsevne mellem 26 pct. og 50 pct.

Stk. 2. Mellemsste førtidspension efter stk. 1 udgør 70.000 kr.

Stk. 3. Der sker fradrag i førtidspensionen, såfremt førtidspensionistens og eventuel ægtefælle, registreret partners eller samlevers samlede skattepligtige indtægt bortset fra offentlig pension, herunder førtidspension efter Nordisk Konvention om Social Sikring, overstiger 60.000 kr.

Stk. 4. Mellemsste førtidspension nedsættes med 67 pct. af indtægtsgrundlaget efter §§ 20 og 21, med fradrag af kr. 60.000.

§ 17. Højeste førtidspension tilkendes ansøgere med en arbejdsevne mellem 0 og 25 pct.

Stk. 2. Højeste førtidspension efter stk. 1 udgør 106.000 kr.

Stk. 3. Der sker fradrag i førtidspensionen, såfremt førtidspensionistens og eventuel ægtefælle, registreret partners eller samlevers samlede skattepligtige indtægt bortset fra offentlig pension, herunder førtidspension efter Nordisk Konvention om Social Sikring, overstiger 28.000 kr.

Stk. 4. Revurdering af arbejdsevnen foretages, hvis modtageren af en højeste førtidspension opnår en personlig skattepligtig årsindtægt fra eget arbejde på 80.000 kr. Den tilkendte højeste førtidspension fastfryses mens arbejdsevnen revurderes.

Stk. 5. Højeste førtidspension nedsættes med 100 pct. af indtægtsgrundlaget efter §§ 20 og 21, med fradrag af kr. 28.000.

§ 18. De i §§ 15-17 nævnte beløb reguleres på grundlag af det af Grønlands Statistik opgjorte reguleringsprisindeks. Førtidspensionsbeløbet reguleres med den indenfor de seneste 12 måneder opgjorte ændring i reguleringsprisindekset af 1. juli. Reguleringen foretages en gang årligt gældende fra den førstkommende 1. januar.

Stk. 2. Naalakkersuisut offentliggør de regulerede beløb hvert år 1. januar.

§ 19. Højeste førtidspension efter § 17 kan i særlige tilfælde, i en overgangsperiode indtil der er relevant indtægtsgivende beskæftigelse, bevilges midlertidigt i maksimalt 1 år ad gangen, uagtet at førtidspensionistens arbejdsevne ikke berettiger til højeste førtidspension. Det gælder i den særlige situation, hvor der ikke lokalt forefindes relevant indtægtsgivende be-

skæftigelse for den pågældende førtidspensionsmodtager. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til løbende at afsøge mulighederne for at finde eller etablere relevant beskæftigelse for den pågældende førtidspensionsmodtager.

Kapitel 7

Beregning af førtidspension ved tilkendelse, årlig regulering, udbetaling m.v.

Beregning ved tilkendelse

§ 20. Ved tilkendelse af førtidspension sker beregningen af førtidspensionen på baggrund af den forventede skattepligtige indtægt efter overgangen til førtidspension.

Stk. 2. For perioden efter første førtidspensionsudbetaling og til udgangen af det følgende år, beregnes førtidspensionen på baggrund af den forventede skattepligtige indtægt for perioden, omregnet til forventet indtægt for et helt år.

§ 21. Førtidspensionsudbetalingen reguleres hver 1. januar på grundlag af den skattepligtige indtægt for det seneste kendte indkomstår.

Stk. 2. Førtidspensionsudbetalingen reguleres i løbet af året ved væsentlig ændring i førtidspensionistens personlige eller økonomiske forhold. Reguleringen sker med virkning fra den 1. i måneden efter ændringens indtræden.

Stk. 3. Når en førtidspensionist mister en del af sin skattepligtige indtægt i forbindelse med barselsorlov, reguleres førtidspensionsudbetalingen i orlovsperioden.

Flytning til social døgninstitution

§ 22. Når en førtidspensionist flytter til en social døgninstitution, hvor det offentlige afholder udgifterne til opholdet, udbetales førtidspensionen uændret i flyttemåned og den efterfølgende måned. Derefter udbetales førtidspensionen med 20 pct. af beløbet for højeste førtidspension, jf. § 17, uanset om førtidspensionisten har anden indtægt udover førtidspensionen.

Stk. 2. Har førtidspensionisten skattepligtig indtægt udover førtidspensionen, opkræves hel eller delvis betaling for opholdet på social døgninstitution. Betalingen må dog ikke overstige 60 pct. af den skattepligtige indtægt ud over førtidspension.

Indlæggelse på hospital i eller uden for Grønland

§ 23. Udbetaling af førtidspension sker uændret, når en førtidspensionist bliver indlagt på hospital i eller uden for Grønland.

Tilbageholdt ved retsvæsenets foranstaltning

§ 24. Udbetaling af førtidspension sker uændret, når en førtidspensionist bliver tilbageholdt ved retsvæsenets foranstaltning.

Dom til anbringelse mm.

§ 25. Udbetaling af førtidspension sker uændret, når førtidspensionisten bliver idømt anstaltsanbringelse af op til 4 måneders varighed.

Stk. 2. Udbetaling af førtidspension sker uændret i flyttemåned og den efterfølgende måned, og herefter med 20 pct. af højeste førtidspension efter § 17, i det tilfælde en førtidspensionist bliver:

- 1) dømt til anbringelse på psykiatrisk hospital.
- 2) dømt til anbringelse i institution under kriminalforsorgen i Danmark eller i Grønland af en varighed over 4 måneder.

Stk. 3. Under en anbringelse, jf. stk. 2, modregnes en eventuel udbetaling af lommepenge, løn eller beskæftigelsesvederlag fra en offentlig myndighed i førtidspensionen, dog skal førtidspensionisten have et beløb tilbage, der mindst svarer til 20 pct. af førtidspensionen.

Stk. 4. Udbetaling af førtidspension genoptages fra den 1. i den måned, hvor førtidspensionisten efter stk. 2 udskrives eller løslades.

Kapitel 8

Tillæg

Børnetillæg

§ 26. Til førtidspensionister, der har forsørgerpligt over for børn under 18 år, udbetales for hvert barn et børnetillæg. Tillæg udbetales, uanset om forsørgerpligten opfyldes gennem direkte forsørgelse eller ved udbetaling af underholdsbidrag.

Stk. 2. Opfyldes forsørgerpligten ved betaling af underholdsbidrag, udbetales børnetillægget efter reglerne i landstingsforordning om udbetaling af underholdsbidrag m.v. til børn samt adoptionstilskud.

Stk. 3. Børnetillæg udbetales ikke til førtidspensionsister, der har fast bopæl uden for Grønland.

§ 27. Børnetillægget bortfalder, når et eller flere af følgende kriterier opfyldes:

- 1) Barnet er anbragt uden for hjemmet efter landstingsforordning om hjælp til børn og unge eller i øvrigt forsørges fuldt ud af det offentlige.

- 2) Barnet modtager uddannelsesstøtte, herunder praktikstøtte, efter reglerne herom.
- 3) Barnet selv får forsørgerpligt over for ægtefælle eller barn.

§ 28. Børnetillæg udbetales med et månedligt beløb, der svarer til det normalbidrag, der årligt fastsættes på finansloven, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Er begge forsørgere førtidspensionister, udbetales der 1 børnetillæg per barn til hver førtidspensionist.

Stk. 3. Er førtidspensionisten forpligtet til at betale underholdsbidrag til barnet, udbetales børnetillægget halvårligt, medmindre der er aftalt eller fastsat en anden betalingsperiode.

Stk. 4. Bor barnet hos en anden end førtidspensionisten, og er førtidspensionisten forpligtet til at betale underholdsbidrag til barnet, udbetales børnetillægget til den, der er berettiget til at modtage underholdsbidraget.

Personlige tillæg

§ 29. Personlige tillæg bevilges af kommunalbestyrelsen efter en individuel vurdering af behovet enten som en løbende ydelse, der fastsættes for højest 1 år ad gangen, eller som engangshjælp til dækning af særlige leveomkostninger.

Stk. 2. Tilbagebetaling af personligt tillæg kan kræves, såfremt:

- 1) der ydes personlige tillæg på grund af uforsvarlig økonomi, eller
- 2) en førtidspensionist, der har modtaget personligt tillæg, senere får udbetalt et beløb, der dækker samme tidsrum og samme formål som det personlige tillæg.

Stk. 3. Tilbagebetaling kan alene kræves, hvis førtidspensionisten i forbindelse med bevilningen er gjort bekendt med tilbagebetalingspligten, og der foreligger dokumentation herfor.

Stk. 4. Personlige tillæg udbetales ikke til førtidspensionister, der har fast bopæl uden for Grønland.

Kapitel 9

Administration

§ 30. Ansøgning om førtidspension, børnetillæg og personlige tillæg skal af personer med bopæl i Grønland indgives til bopælskommunen. Personer med bopæl uden for den kommunale inddeling skal indgive ansøgning om førtidspension, børnetillæg og personlige tillæg til Naalakkersuisut.

Stk. 2. Ansøgning om førtidspension efter Nordisk Konvention om Social Sikring indgives til Naalakkersuisut.

Stk. 3. Bopælskommunen kan rejse og afgøre sager om førtidspension til en person, der ikke selv har søgt herom, såfremt dette ikke strider mod personens ønske.

§ 31. Retten til førtidspension indtræder den 1. i måneden efter, at betingelserne er opfyldt, og kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse og tilkendt førtidspension.

§ 32. Personer, der modtager førtidspension på det tidspunkt, hvor retten til alderspension indtræder, overgår automatisk til alderspension uden ansøgning, idet alle ydelser efter denne lov bortfalder fra samme tidspunkt.

Kapitel 10

Oplysningspligt, bortfald af førtidspension og kontrolpligt

§ 33. Modtagere af førtidspension har pligt til at underrette kommunen, henholdsvis Naalakkersuisut, om ændringer i personlige eller økonomiske forhold, der kan medføre, at tilkendelsen skal revurderes eller den tilkendte førtidspension skal ændres, gøres hvilende eller frakendes.

Stk. 2. Retten til førtidspension bortfalder, når betingelserne ikke længere er opfyldt, jf. § 37.

Stk. 3. Har førtidspensionisten tilsidesat sin oplysningspligt efter stk. 1 eller vidste eller burde førtidspensionisten vide, at denne uberettiget modtog førtidspension, kan det beløb, der er modtaget med urette, kræves tilbagebetalt. Kommunalbestyrelsen kan endvidere foretage modregning i eventuelle fortsatte løbende pensionsudbetalinger, dog undtaget børnetillæg.

§ 34. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at føre kontrol med udbetalingen af førtidspension og påse, at der ikke sker udbetaling af førtidspension til personer, som ikke er berettiget hertil.

Kapitel 11

Udbetaling

§ 35. Førtidspension, personlige tillæg og børnetillæg udbetales månedsvis forud.

§ 36. Når kommunalbestyrelsen skønner, at en førtidspensionist ikke kan varetage sin økonomi, kan der træffes afgørelse om administration af førtidspensionsudbetalingen, herunder udbetaling af personlige tillæg og børnetillæg. En sådan beslutningen indebærer, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte individuelle udbetalingsvilkår, der fraviger sædvanlige regler og praksis med henblik på at sikre, at førtidspensionisten til enhver tid dækker sine faste udgifter og bevarer tilstrækkelige midler til at opretholde tilværelsen.

§ 37. Når betingelserne for førtidspension ikke længere er opfyldt, og kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse herom, stoppes udbetalingen ved udgangen af den efterfølgende måned.

Ved fraflytning fra Grønland stoppes udbetalingen dog ved udgangen af fraflytningsmåneden, medmindre betingelserne for fortsat førtidspensionsudbetaling er opfyldt ved flytning til et andet nordisk land eller et land omfattet af EØS-aftalen.

Stk. 2. Førtidspensionsudbetalingen gøres hvilende fra den 1. i måneden efter, at der er forløbet 3 måneder fra en førtidspensionist er meldt savnet, og der ikke foreligger dokumentation for, at førtidspensionisten er i live. Førtidspension bortfalder, hvis der ikke inden 1 år fra det tidspunkt, hvor førtidspensionen er indstillet, foreligger dokumentation for, at førtidspensionisten er i live. Bortfald af førtidspensionen indebærer i så fald bortfald af ikke udbetalte beløb i hvileperioden.

Stk. 3. I forbindelse med et dødsfald hos en gift, registreret partner eller samlevende pensionist modtager den efterladte part den afdødes førtidspension 2 måneder efter udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er indtruffet, jf. dog § 4, stk. 2.

Kapitel 12

Udlæg

§ 38. Førtidspension og personlige tillæg kan alene gøres til genstand for udlæg eller andre former for tvangsfuldbyrdelse for gæld til offentlige myndigheder.

Stk. 2. Aftaler om udlæg eller andre former for tvangsfuldbyrdelse til andre, end de i stk. 1 nævnte offentlige myndigheder, er ugyldige.

Kapitel 13

Klageadgang

§ 39. Afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen efter reglerne i denne inatsisartutlov kan påklages til Det Sociale Ankenævn efter reglerne i landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen om afslag på førtidspension eller fastsættelse af arbejdsevneprocentsats ved vurdering og revurdering af arbejdsevne efter §§ 12 og 13 kan påklages til førtidspensionsklagenævnet. Klagen skal være kommet frem til førtidspensionsklagenævnet inden 4 uger fra borgeren har modtaget afgørelsen.

Stk. 3. Førtidspensionsklagenævnets afgørelser kan ikke indbringes for en anden administrativ myndighed.

Kapitel 14

Finansiering og regnskab

§ 40. Udgifter til førtidspension, børnetillæg og personlige tillæg afholdes fuldt ud af kommunerne.

Stk. 2. For førtidspensionister med fast bopæl uden for den kommunale inddeling afholder landskassen udgifter til førtidspension, børnetillæg, og personlige tillæg.

Stk. 3. For førtidspensionister med bopæl uden for Grønland, Danmark og Færøerne afholdes udgifterne til førtidspension af landskassen.

Stk. 4. Udgifter til administration af denne inatsisartutlov afholdes af den ansvarlige myndighed.

Stk. 5. Udgifter til førtidspension tilkendt efter bestemmelserne i den hidtil gældende lovgivning afholdes efter denne inatsisartutlovs ikrafttrædelse fuldt ud af kommunerne.

§ 41. Kommunalbestyrelsen skal senest 1 måned efter udløbet af et kvartal og kalenderår meddele Naalakkersuisut statistiske oplysninger om modtagere af førtidspension i kommunen.

Stk. 2. Naalakkersuisut fastsætter regler for meddelelsens indhold og form.

Kapitel 15

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 42. Loven træder i kraft den 1. juli 2015.

Stk. 2. Samtidig ophæves Landstingsforordning nr. 4 af 7. maj 2007 om førtidspension.

§ 43. Personer tilkendt førtidspension, der ikke er fyldt 60 år ved lovens ikrafttrædelse, skal have revurderet deres arbejdsevne efter bestemmelserne i denne inatsisartutlov inden 5 år fra lovens ikrafttrædelse. Personer tilkendt førtidspension, der er fyldt 60 år ved lovens ikrafttrædelse, kan selv vælge om de vil have revurderet deres arbejdsevne.

Grønlands Selvstyre, den xx.xx.2014

Aleqa Hammond